

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

20 da favrer 2024

22 da favrer 2024

138/2024

Incumbensa Gredig

concernent mesiras per la coesistenza tranter l'uman ed il luf en il Grischun

Resposta da la Regenza

Per il barat spezialisà e politic èsi impurtant d'evaluar las experientschas ed enconuschientschas ch'èn vegnidas fatgas ils ultims onns tras la derasaziun creschenta dal luf en il chantun sco er en las regiuns cunfinantas en Svizra ed a l'exteriur. Il chantun fa quai cuntinuadamain. Cun sia savida acquistada ha el pudì furnir ina contribuziun essenziala al fatg, ch'igl è ussa – suenter la svelta revisiun da la legislaziun da chatscha sin plaun federal – avant maun ina pussaivladad pratitgabla per regular las populaziuns da lufs a favur da la coesistenza tranter l'uman ed il luf. Questa coesistenza dependa decisivamain da la realisaziun da las mesiras per proteger las muntaneras, en cumbinaziun cun ina regulaziun preventiva e reactiva. Sin basa dal fatg che la libertad d'agir è creschida e ch'ins ha acquistà enconuschientschas supplementaras davart la coesistenza tranter l'uman ed il luf, ha l'Uffizi da chatscha e pestga elavurà in document da lavur che regla l'execuziun da la legislaziun da chatscha en il chantun Grischun. En quest document da lavur han ins resguardà ils differents aspects da la preschientscha dal luf en la cuntrada cultivada e fixà – en il rom da las pussaivladads giuridicas – mesiras per ina furma da coesistenza vastamain acceptada. Il document da lavur vegn ad esser in agid d'execuziun chantunal e ses cuntegn vegn cumplettà cuntinuadamain.

Plinavant duain las datas, ch'èn vegnidas retschertgadas dals posts da servetsch chantunals involvids en il management dal luf, vegnir duvradas er per evaluaziuns u per lavurs scientificas, per exempel per retschertgar ils connexs tranter il luf, la selvaschina ed il gaud en il senn da la Strategia chantunala concernent il spazi da viver gaud-selvaschina. Tschertas dumondas vegnan gia retschertgadas dals posts da servetsch cumpetents en atgna reschia u scrittas ora, accumpagnadas e publicadas sco lavurs studenticas. Parairis fidabels premettan dentant ina basa da datas correspondentas, che sto per part pir anc vegnir stgaffida e preparada adequatamain per pudair responder questas dumondas. Ina sintesa detagliada da quests resultats, sco quai ch'i vegn pretendì en l'incumbensa parlamentara, retardass perquai nunnecessariamain la publicaziun dals resultats, ed en il mender cas daventass ella obsoleta.

Plinavant ha la Confederaziun mess a disposiziun ils onns 2022 e 2023 meds finanzials supplementars per mesiras per proteger las muntaneras durant la stagiun d'alp. Cun quests daners è vegnida sustegnida tranter auter er la lavur da las pasturas e dals pasturs. Ils salaris da las pasturas e dals pasturs vegnan pajads dals manaschis d'alpegiada. L'organisaziun da la gestiun da cadavers e da ruments è reglada tras lescha. La realisaziun dal scumond da pavlar animals selvadis ha gi per consequenza, che damain animals selvadis sa trategnan en la vischinanza dals abitadis. Grazia ad ina lavur da publicitad constanta vegn ultra da quai sensibilisada la populaziun areguard il cumportament en connex cun la preschientscha dal luf.

Plinavant vegn la protecziun da muntaneras gia realisada minuziusamain sin ils manaschis d'agricultura e d'alp pertutgads. Sco complettaziun da l'agid d'execuziun e dal program da chauns da protecziun da muntaneras da la Confederaziun han ins elavurà e realisà il Mussavia chantunal davart la protecziun da muntaneras dal Grischun e davart il program chantunal da chauns da protecziun da muntaneras. En quest connex impunda il chantun resursas persunalas e finanzialas considerablas. Cun concepts per proteger las muntaneras da manaschis singuls vegnan plinavant realisadas situativamain las mesiras adequatas.

En vista al fatg che questas lavurs publicamain accessiblas èn gia avant maun u en elavuraziun (agids d'execuziun chantunals, Strategia concernent il spazi da viver gaud-selvaschina, projects da perscrutaziun, lavurs studenticas, Mussavia davart la protecziun da muntaneras e.u.v.) ed en vista al fatg che las enconuschienschas respectivas vegnan actualmain acquistadas sistematicamain, na vesa la Regenza nagina plivalur tras in rapport supplementar, che vegniss elavurà da plirs posts da servetsch e departaments. La voluntad da las incumbensadras e dals incumbensaders da procurar per ina contribuziun utila a l'objectivaziun da las debattas davart la coesistenza tranter l'uman ed il luf, vegn gia resguardada adequatamain en quest regard.

Sa basond sin questas explicaziuns propona la Regenza al Cussegl grond da refusar questa incumbensa.

En num da la Regenza

Il president:

Dr. Jon Domenic Parolini

Il cancellier:

Daniel Spadin